

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پرورش دام

رشتهٔ امور دامی

گروه تحصیلی کشاورزی

زمینهٔ کشاورزی

شاخهٔ آموزش فنی و حرفه‌ای

شمارهٔ درس ۴۸۵۷

پرورش دام/مؤلفان: جهانشاه ایرانپورطاری... [و دیگران]... [ویرایش دوم]/بازسازی و ۶۳۶

تجدیدنظر: کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف رشتهٔ امور دامی. - تهران: شرکت چاپ و نشر ۵۷۸ پ

کتابهای درسی ایران، ۱۳۹۱. ۱۳۹۱

۱۹۰ ص. : مصور. - (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شمارهٔ درس ۴۸۵۷)

متون درسی رشتهٔ امور دامی گروه تحصیلی کشاورزی، زمینهٔ کشاورزی.

۱. دامپروری. الف. ایرانپورطاری، جهانشاه. ب. ایران. وزارت آموزش و پرورش.

کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتابهای درسی رشتهٔ امور دامی. ج. عنوان. د. فروست.

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز:

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزشهای
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.sch.ir

پیام‌نگار (ایمیل)

www.tvoccd.sch.ir

وب‌گاه (وب‌سایت)

این کتاب با توجه به برنامه سالی - واحدی در فروردین ماه سال ۱۳۷۹ توسط
کمیسیون تخصصی برنامه ریزی و تألیف رشته امور دامی بازسازی و تجدیدنظر گردید.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کاردانش

نام کتاب: پرورش دام - ۴۶۴/۲

مؤلفان: مهندس جهانشاه ایرانپورطاری، مهندس محمدرضا رامیاد، مهندس منوچهر والی زاده و

مهندس عباس ملاحمدنجم آبادی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل چاپ و توزیع کتابهای درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹،

وب‌سایت: www.chap.sch.ir

صفحه‌آرا: صغری عابدی

طراح جلد: محمدحسن معماری

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

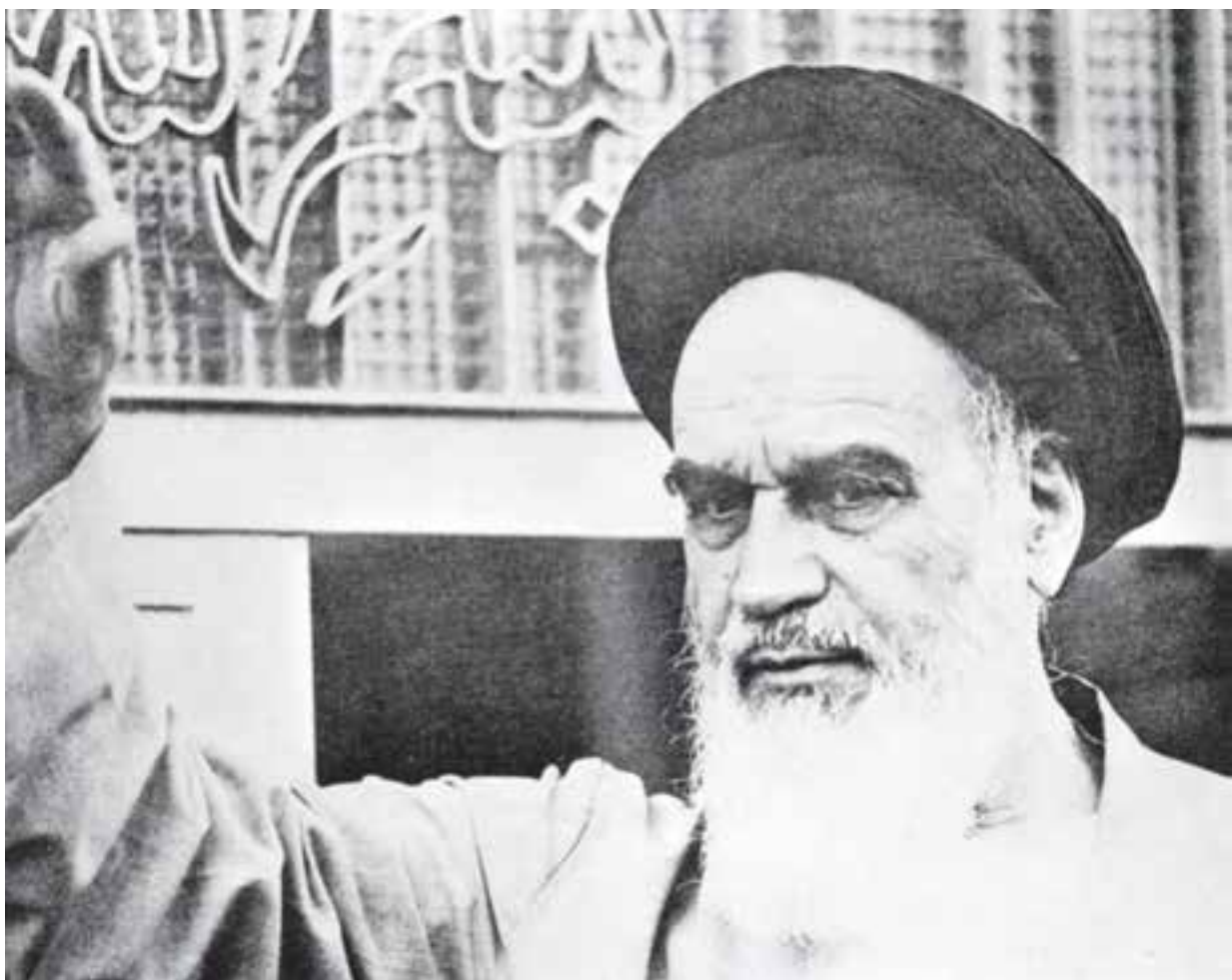
تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۴۴۵/۶۸۴

چاپخانه: سهند

سال انتشار: ۱۳۹۱

حق چاپ محفوظ است.

شابک X-۷۷۵-۰۵-۰۵-۹۶۴ ISBN 964-05-0775-X

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات
کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل
نباشید و از اتکای به اجانب بپرهیزید.

امام خمینی «قدّس سرّه الشّریف»

فهرست

مقدمه

۱	فصل اوّل - اصول پرورش دام
۲۸	فصل دوم - پرورش گاو و گاو میش
۹۳	فصل سوم - پرورش گوسفند و بز
۱۵۲	فصل چهارم - پرورش شتر
۱۶۷	فصل پنجم - پرورش اسب
۱۸۸	واژه نامه
۱۹۰	منابع

مقدمه

در حال حاضر تولید مواد غذایی در دنیا، یکی از مشکلات اساسی کشورها مخصوصاً کشورهای در حال توسعه به شمار رفته و طبق پیش‌بینی محققین این مسئله در آینده حادث‌تر نیز خواهد شد. مطالعات مختلف نشان می‌دهد که جمعیت دنیا به سرعت در حال افزایش است. مواد غذایی مورد استفاده در تغذیه انسان دارای دو منشأ گیاهی (از قبیل گندم، برنج، جو، میوه‌جات، سبزیجات و غیره) و حیوانی (مانند شیر، گوشت، تخم‌مرغ) می‌باشد. علم تغذیه ثابت کرده است که انسان برای حفظ سلامت و تندرستی خود روزانه احتیاج به میزان معینی پروتئین و بخصوص نوع حیوانی آن دارد. در اغلب کشورهای جهان تولید و تهیه پروتئین گیاهی به آسانی صورت می‌گیرد و حال آنکه تأمین پروتئین حیوانی در حد مورد نیاز نبوده و بدین ترتیب روزبه‌روز کمبود پروتئین حیوانی در اکثر کشورها آشکارتر می‌گردد.

فرآورده‌های فرعی حاصل از پرورش دام نظیر پشم، پوست و غیره در تأمین نیازمندیهای جوامع بشری اهمیت به‌سزایی دارد. با تغییر شکل دادن الیاف پشم منسوجات و فرآورده‌هایی تولید می‌گردد که انسان برای تهیه پوشاک، پتو، قالی و غیره استفاده می‌کند. همچنین پوست دامهای کشتار شده ماده اولیه صنعت چرم‌سازی را تأمین می‌نماید.

بدین ترتیب لزوم حمایت و توسعه بخش دامپروری برای تأمین نیاز بشر به مواد پروتئینی و سایر تولیدات دامی روشن می‌گردد. در سالهای اخیر با استفاده از روشهای اصلاح نژاد در افزایش و بهبود تولیدات دامی موفقیت‌های چشمگیری به دست آمده است. بطور مثال هم‌اکنون نژادهای اصلاح شده گاو شیری چند برابر اجدادشان در سال شیر تولید می‌کنند. علاوه بر این همراه با بهبود کیفیت نژادها در مورد تهیه جیره‌های غذایی متعادل و مناسب و همچنین در مورد نحوه رعایت اصول بهداشت برای دامها مطالعات فراوانی انجام گرفته که منجر به افزایش تولید در این بخش گردیده است.

هدف کلی کتاب

شناخت اصول پرورش دام و کاربرد آنها.